

Vyvěšeno dne: 27. 9. 2019
Svěšeno dne: 11. 10. 2019

Jarmila Kožnarová

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Viktora Kučery a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **Petr Müller**, bytem Hubáčkova 672, Chotěboř, zast. Mgr. Václavem Voříškem, advokátem se sídlem Ledčická 649/15, Praha, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 11, Praha, v řízení o kasační stížnosti **Motoristické vzájemné pojišťovny, družstvo**, IČO: 02086166, se sídlem Václavské nám. 832/19, Praha, zast. Mgr. Václavem Voříškem, advokátem se sídlem Ledčická 649/15, 184 00 Praha, proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 17. 6. 2019, č. j. 55 A 37/2019 – 21,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d ň ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Kasační stížností se Motoristická vzájemná pojišťovna, družstvo (dále jen „stěžovatelka“) domáhala zrušení v záhlaví označeného usnesení Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“). Tímto usnesením byla podle § 44 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), uložena stěžovateli pořádková pokuta ve výši 30 000 Kč – a to za urážlivé podání doručené krajskému soudu prostřednictvím elektronického mezibankovního platebního systému jako zpráva pro příjemce připojená k příkazu k úhradě soudního poplatku ve věci vedené krajským soudem pod sp. zn. 55 A 37/2019.

II. Rozhodnutí krajského soudu

[2] Dne 17. 5. 2019 byla u krajského soudu podána žaloba na ochranu proti nečinnosti žalovaného, kterou se žalobce domáhal vydání rozhodnutí ve věci samé v řízení o jeho odvolání proti rozhodnutí Magistrátu města Mladá Boleslav ze dne 6. 3. 2018, č. j. DP-03667/2017,

sp. zn. 16480/2017, jímž mu byla uložena pokuta (ve výši 2000 Kč) za spáchání přestupku v dopravě (překročení nejvyšší dovolené rychlosti) podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění zákona č. 183/2017 Sb. Následně dne 20. 5. 2019 byla na účet krajského soudu připsána platba soudního poplatku za podání nečinnostní žaloby ve výši 2000 Kč. Tato platba byla uskutečněna z účtu stěžovatelky, přičemž ve zprávě pro příjemce bylo uvedeno: „*SOP Petr Müller. Pokud žalobu dostane ke projednání ta podjatá svině X. Y., tak jedu na soud a dostane kotel.*“ Z informací poskytnutých bankou plátce krajský soud zjistil, že příkaz k provedení platby byl zadán skrze internetové bankovníctví dne 17. 5. 2019 Petrem Kocourkem, předsedou představenstva stěžovatelky, jenž měl v době zadání příkazu k platbě rovněž dispoziční oprávnění k danému bankovnímu účtu.

[3] Podle názoru krajského soudu Petr Kocourek jako statutární orgán nevybočil z rozsahu svého zástupčího oprávnění, a proto jeho jednání vyhodnotil jako právně přičitatelné stěžovatelce, za které jí uložil výše uvedenou pořádkovou pokutu podle § 44 odst. 1 s. ř. s. Citovanou zprávu pro příjemce krajský soud vyhodnotil jako „*urážlivé podání*“, které je svým rozsahem sice stručné, avšak označuje vulgárním a urážlivým způsobem konkrétní soudkyni krajského soudu, a to zřejmě z důvodu její dřívější rozhodovací činnosti. Současně vzal v potaz i to, že podání obsahuje výslovnou výhrůžku fyzického napadení této soudkyně, jejímž cílem mohla být snaha o ovlivnění výsledku řízení, pokud by věc byla přidělena senátu, jehož je tato soudkyně předsedkyní. Proto krajský soud rozhodl o uložení pořádkové pokuty a při stanovení její výše přihlédl primárně k závažnosti předmětného jednání – tedy vulgárnímu označení soudkyně doprovázenému výslovnou výhrůžkou jejího napadení, k němuž došlo v písemném podání, které zpravidla bývá dopředu promyšlené (nikoli učiněné např. pod psychickým tlakem okolností v emocionálně vypjaté situaci). Jako polehčující okolnost krajský soud hodnotil skutečnost, že se stěžovatelka obdobného jednání dopustila poprvé. Zabýval se rovněž majetkovými poměry stěžovatelky, která vystupuje jako subjekt poskytující služby v souvislosti s projednáváním přestupků řidičů, jež jsou jejími členy, a opakovaně hradí z vlastního účtu soudní poplatky za podání žalob ve správním soudnictví – a to v řádech statisíců ročně. Dle krajského soudu tedy zjevně disponuje dostatečnými finančními prostředky a nelze mít za to, že by pořádková pokuta ve výši 30 000 Kč mohla jakýmkoliv způsobem ohrozit její další činnost.

III. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[4] V kasační stížnosti a jejím doplnění stěžovatelka zpochybnila, že by se skutečně jednalo o „*urážlivé podání*“, které jí lze veřejnou mocí připisovat. Předmětná poznámka u platby soudního poplatku podle ní není vůbec podáním. Navíc k předmětu činnosti stěžovatelky nepatří negativní výroky vůči soudcům či jiným osobám a jedná se tak zjevně o exces blíže nezjištěné osoby, za který nemůže být trestána. K samotnému obsahu poznámky u platby stěžovatelka poznamenala, že nešlo o výhrůžku fyzickým napadením soudkyně a už vůbec ne výhrůžku výslovnou. Skutečnost, že by soudkyně měla být napadena, se z poznámky nikterak nepodává; termín „*kotel*“ je nutno interpretovat jako „*záťež*“ patrně procesní povahy – tedy úporné vystupování ze strany neznámé osoby na soudním jednání. Pro interpretaci termínu „*kotel*“ je podle stěžovatelky vhodné rovněž přihlédnout ke stejnojmennému televiznímu pořadu, který dlouhodobě vysílala televizní stanice Nova a v němž politik či veřejně činná osoba předstoupila před publikum, které jí kladlo nekontrolovatelné dotazy; dostat „*kotel*“ tak znamená dostat se pod určitý tlak, přičemž jako důkaz k tomu stěžovatelka navrhla informaci o existenci daného televizního pořadu z webových stránek Česko-slovenské filmové databáze. Na základě toho, že nešlo o výhrůžku fyzického násilí, pak stěžovatelka zpochybnila výši pořádkové pokuty, kterou považovala za zcela nepřiměřenou – a to i s ohledem na skutečnost, že v jejím případě

pokračování

se jedná o první pořádkovou pokutu, která jí byla udělena. Kromě toho namítla, že pokuta nesmí být likvidační, přičemž krajský soud o majetku stěžovatelky nemá přehled a ani se v této souvislosti nepokusil získat od ní vyjádření či důkazy.

[5] Po procesní stránce stěžovatelka namítla, že nebyla poučena o složení senátu, který bude ve věci rozhodovat. Tím bylo zasaženo do práva na zákonného soudce, vůči němuž nemohla vznášet námitku podjatosti, kterou by jinak uplatnila, neboť předsedou představenstva je Petr Kocourek a ve věci rozhodoval soudce Mgr. Tomáš Kocourek, Ph.D. Dále stěžovatelka namítla, že jí byla uložena pořádková pokuta, ačkoli nebyla účastníkem daného soudního řízení a ačkoli s ní věc nebyla veřejně projednána a nemohla se tudíž vůči obvinění řádně hájit; podle jejího názoru je i pořádkový delikt stále deliktem dle čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Stěžovatelka dle svého vyjádření vlastně vůbec neví, zda citovaný výrok existuje na nějakém nosiči informací (papíře či elektronickém dokumentu), a je tak potrestána za něco, co neviděla a nebylo jí předloženo jako důkaz s právem se k němu vyjádřit. Proto navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[6] V posuzovaném případě se jednalo o situaci svým způsobem výjimečnou, neboť pořádková pokuta byla uložena subjektu – stěžovateli, která v řízení před krajským soudem nevystupovala ani jako žalobce, ani jako žalovaný. Nejvyšší správní soud přesto oba účastníky řízení před krajským soudem informoval o podané kasační stížnosti s tím, že se k jejímu obsahu mohou vyjádřit. Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil. Naopak žalovaný k předložené kasační stížnosti vyjádření podal a navrhl, aby ji Nejvyšší správní soud jako nedůvodnou zamítl. Konstatoval, že zaplacení soudního poplatku je úkonem v řízení, který byl proveden v elektronické formě, a to zcela vědomě a úmyslně. Dle názoru žalovaného se jedná o urážlivé podání, jehož učinění není v zákoně výslovně označeno jako přestupek a nejedná se tak o delikt, jak dovozuje stěžovatelka. K její interpretaci termínu „*kotel*“ žalovaný doplnil, že v lidové slovesnosti je tradičně vnímán tak, aby se dotyčná osoba „*ocíla v pekelném kotli a byla podrobena týrání a pekelným mukám*“. V závěru žalovaný uvedl, že požaduje náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti v podobě paušální náhrady za písemné úkony vyvolané jednáním stěžovatelky ve věci pořádkové pokuty, jejíž přezkoumání není pokračováním správního řízení.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[7] Před samotným meritorním posouzením věci nejprve Nejvyšší správní soud zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, stěžovatelka je řádně zastoupena a jde o rozhodnutí ve věci, v níž je kasační stížnost přípustná. Proti uložení pořádkové pokuty krajským soudem zákon výslovně připouští kasační stížnost v § 103 odst. 2 s. ř. s. a nic na tom nemění ani skutečnost, že pořádková pokuta nebyla uložena žádnému z účastníků řízení před krajským soudem, ale jiné osobě – stěžovateli v souvislosti s placením soudního poplatku za žalobce. Okruh osob, jimž je možné pořádkovou pokutu uložit, není nijak omezen, jak vyplývá z § 44 odst. 1 věty první s. ř. s.: „*Tomu, kdo neuposlechne výzvy soudu nebo učiní urážlivé podání či přednes, může být usnesením uložena jako pořádkové opatření pořádková pokuta do výše 50 000 Kč, která je příjmem státního rozpočtu*“.

[8] Následně Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadené usnesení netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k tomu, že kasační stížnost není důvodná.

[9] V daném případě byla stěžovatelce uložena pořádková pokuta za to, že v rámci běžícího řízení před krajským soudem učinila vůči tomuto soudu urážlivé podání, a to prostřednictvím zprávy připojené k platbě soudního poplatku provedené přes internetové bankovníctví. Záznam o složení soudního poplatku je založen v soudním spise (č. l. 7) a podává se z něho, že žalobce zaplatil za svoji nečinností žalobu soudní poplatek ve výši 2000 Kč. Současně je na tomto záznamu jako plátce poplatku uvedena stěžovatelka a v závěru (v rubrice označené jako AV) je zmíněno: „*SOP Petr Müller. Pokud žalobu dostane k projednání ta podjatá svině X. Y., tak jedu na soud a dostane koteč*“. Ze soudního spisu (č. l. 9 a 13) je rovněž zřejmé, že na základě dotazu u příslušné banky (Fio banka, a. s.) bylo zjištěno, že majitelem účtu, z něhož byl soudní poplatek zaplacen, je stěžovatelka s tím, že příkaz k úhradě byl zadán Petrem Kocourkem, předsedou představenstva stěžovatelky, jenž do zprávy pro příjemce uvedl právě výše citovanou poznámku.

[10] Tuto poznámku učinil jmenovaný v rámci zaplacení soudního poplatku, při jehož výběru je soud v postavení správce daně a samotné placení poplatku není procesním úkonem (a tudíž podáním), jak dovodil velký senát občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu v usnesení ze dne 10. 4. 2019, sp. zn. Cdo 3042/2018: „*Zaplacením soudního poplatku nedochází k dispozici s řízením či jeho předmětem, nejde o procesněprávní povinnost, která by byla upravena procesními předpisy...*“. Uvedené Nejvyšší správní soud nijak nezpochybňuje, nicméně je toho názoru, že touto optikou nelze pohlížet na poznámku učiněnou v dané věci Petrem Kocourkem jako statutárním orgánem stěžovatelky. Z jeho strany se zjevně jednalo o takový projev vůle vůči krajskému soudu, který lze zřetelně oddělit od zaplacení soudního poplatku jako takového. V tomto směru zde rozhodně není žádné pojitko mezi zaplacením poplatku na straně jedné a připojenou poznámkou k platbě na straně druhé; materiálně tato poznámka nepochybně nemá s poplatkovou povinností vůbec žádnou souvislost a podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu ji nelze vnímat jinak než jako samostatný procesní úkon (projev vůle) učiněný formou písemného podání – byť bylo toto podání po formální stránce provedeno skrze elektronický mezibankovní platební systém. Tato skutečnost nic nemění na závěru, že se jednalo o podání, jak správně konstatoval již krajský soud.

[11] Předmětné podání mělo základní obsahové náležitosti, neboť z něho bylo zřejmé nejen to, kdo jej činí, ale také to, co je jeho obsahem a vůči komu směřuje. V kombinaci s podklady poskytnutými bankou je patrné rovněž to, že podání bylo datováno dnem 17. 5. 2019 a že bylo podepsáno Petrem Kocourkem; jeho klasický podpis zde sice chybí, avšak s ohledem na podstatu internetového bankovníctví a jeho autorizační a potvrzovací metody lze mít za to, že podání bylo podepsáno ve specifické elektronické formě právě jmenovaným, jenž příkaz k provedení platby zadal. O tom na základě údajů poskytnutých bankou nemůže být pochyb.

[12] Krajský soud proto následně zkoumal, zda Petr Kocourek jednající jako statutární orgán stěžovatelky v daném případě nevybočil z rámce svého zástupčího oprávnění a konstatoval, že nikoliv; odkázal přitom na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 10. 2017, č. j. 9 As 213/2016 – 60, publ. pod č. 3642/2017 Sb. NSS, podle něhož je pro posouzení odpovědnosti stěžovatelky podstatné, zda k předmětnému podání došlo v souvislosti s jednáním jejího statutárního orgánu při plnění pracovních úkolů. V opačném případě by se jednalo o exces, za který by stěžovatelka nebyla odpovědná, a pořádkovou pokutu by ji nebylo možné uložit.

[13] I v tomto ohledu postupoval krajský soud správně a Nejvyšší správní soud – ve světle výše citovaného rozsudku – pouze pro pořádek připomíná, že podání bylo Petrem Kocourkem učiněno v souvislosti s placením soudního poplatku za žalobu ve věci nečinnosti týkající se spáchání přestupku v dopravě. Právě přestupkové právo v oblasti dopravy a obhajoba řidičů, resp. jejich pojištění proti pokutám, je předmětem činnosti stěžovatelky, která běžně platí

pokračování

poplatky za správní žaloby svých klientů, jak je známo z vlastní činnosti i Nejvyššího správního soudu; k tomu srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2018, č. j. 6 As 223/2017 – 36, a ze dne 27. 9. 2017, č. j. 6 As 37/2017 – 31, z nichž vyplývá, že zdejší soud ve své rozhodovací praxi identifikoval osoby spojené s Petrem Kocourkem, které nabízejí pojištění ochrany před pokutami v oblasti dopravních předpisů a které se soustředí na vytváření nejrůznějších procesních pastí a obstrukcí za účelem znepréhlednění správního řízení. K samotnému uzavření smlouvy o pojištění proti pokutám pak v rozsudku ze dne 15. 12. 2017, č. j. 4 As 199/2017 – 30, Nejvyšší správní soud konstatoval, že takovou skutečnost lze v rámci hodnocení osoby odpovědné za správní delikt považovat za přítěžující okolnost.

[14] Za této situace nelze brát platbu soudního poplatku jako exces či vybočení z činnosti stěžovatelky. Naopak, jednání Petra Kocourka, který jako statutární orgán stěžovatelky provedl v posuzovaném případě platbu soudního poplatku, mělo věcnou, časovou i místní vazbu na činnost stěžovatelky směřující k obhajobě jejího klienta při přestupku v dopravě. Žalobce podal nečinnostní žalobu týkající se rozhodnutí o uložení pokuty za spáchání dopravního přestupku. A pokud v souvislosti s úkony směřujícími k tomu, aby bylo možno žalobu věcně projednat, učinil Petr Kocourek shora citované podání, nelze ho vnímat jinak, než jako jednání učiněné v přímé souvislosti s činností stěžovatelky pouze na základě vlastního rozhodnutí jmenovaného jako jejího statutárního orgánu. Nemůže proto obstát tvrzení stěžovatelky, že jde o zjevný exces blíže nezjištěné osoby, za který nemůže být trestána. Nejvyšší správní soud je ve shodě s krajským soudem toho názoru, že šlo o jednání konkrétní osoby – Petra Kocourka, který ho učinil jednoznačně v souvislosti s činností stěžovatelky; z toho důvodu je toto jednání právně přičitatelné stěžovatelce, která za něho nese odpovědnost.

[15] Poslední věcí podstatnou pro naplnění dispozice podle § 44 odst. 1 s. ř. s., kterou stěžovatelka rozporovala, je otázka, zda se skutečně jednalo o podání urážlivé. O tom, co se rozumí urážlivým podáním, zákon výslovně nic neříká. Zdejší soud však nemá pochyb, že v tomto případě se o urážlivé podání jednalo, neboť na adresu konkrétní soudkyně obsahovalo vulgární výrok: „*svině*“, navíc násobený výhrůžkou jejího napadení: „*dostane kotel*“. Slova o tom, že někdo „*dostane kotel*“, nelze v kontextu učiněného podání interpretovat jinak, nota bene jsou-li tak chápána i v obecné mluvě užívající často též nespisovného (lidového) jazyka. I když se nutně nemusí jednat o výhrůžku mučením či týráním v pekelném kotli, jak uvedl žalovaný, lze mít za to, že jde o výhrůžku v podobě určitého tlaku či nátlaku užívaného mj. ve sportovním prostředí; viz Slovník nespisovné češtiny, 2. rozšířené vydání, Maxdorf s. r. o., 2006, v němž je výraz „*kotel*“ brán jako těžká porážka či nátlak na hostující tým vytvořený na hřišti či v hledišti. Právě jako výhrůžku v podobě (fyzického či psychického) nátlaku nebo napadení je třeba výše zmíněný výraz interpretovat. To ostatně potvrzuje i sama stěžovatelka, jejíž důkazní návrh odkazující na webové stránky Česko-slovenské filmové databáze je v tomto směru možno považovat za nadbytečný. Nehledě na to, že o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání (§ 109 odst. 2 s. ř. s.) a dokazování provádí pouze ve výjimečných případech, což případ stěžovatelky rozhodně není.

[16] Nejvyšší správní soud si je vědom toho, že soudům jako orgánům veřejné moci, jež vydávají rozhodnutí, které mohou dotčené osoby napadat, přísluší vyšší dávka tolerance, velkorysosti a nadhledu (viz náleží Ústavního soudu ze dne 17. 10. 2000, sp. zn. I. ÚS 211/99, N 152/20 SbNU 75). Na druhou stranu ani při tomto nadhledu není možné přehlížet a akceptovat vulgární výpady a výhrůžky vůči soudu, které svým obsahem nemají nic společného s věcnou kritikou činnosti soudu a ve výsledku zpochybňují jeho autoritu. Vulgarita a výhrůžnost užitých slov ze strany stěžovatelky je zde přitom zcela evidentní a dostatečná pro závěr, že její podání učiněné v souvislosti s platbou soudního poplatku bylo urážlivé.

[17] Námitka stěžovatelky zpochybňující urážlivost podání tedy není důvodná, stejně jako není důvodná další námitka mířící proti výši uložené pokuty. Krajský soud výši pokuty řádně odůvodnil, správně zohlednil jednání stěžovatelky, tj. míru vulgarity doprovázenou navíc výslovnou výhrůžkou vůči konkrétní soudkyni, jakož i to, že se nejednalo o žádný bezprostřední a emocionální ústní projev ve vypjaté situaci, ale o projev písemný (zpravidla předem promyšlený), u něhož není třeba jakékoli zvýšené tolerance. Současně krajský soud zohlednil i to, že se jedná o první takové jednání stěžovatelky, a neopomněl ani její majetkové poměry, u nichž z důvodu absence účetních závěrek za poslední roky (2015, 2016 a 2017) ve sbírce listin veřejného rejstříku vyšel ze znalosti činnosti stěžovatelky vystupující v mnoha soudních řízeních, kdy opakovaně platí soudní poplatky z vlastního účtu v rádech statisíců ročně.

[18] Tuto úvahu – byť poněkud zjednodušenou – lze v daném případě akceptovat. Neodráží sice majetkové poměry stěžovatelky v úplnosti, nicméně důvodně vychází z dostatečné disponibility finančními prostředky, v důsledku které rozhodně nelze považovat uloženou pokutu za nepřiměřenou či dokonce likvidační. Ani sama stěžovatelka v kasační stížnosti nic takového nenamítá, pouze bez dalšího tvrdí, že krajský soud neměl přehled o jejích majetkových poměrech a ani se je nepokusil zjistit. To ovšem není pravda. Krajský soud se marně snažil získat přehled o majetkových poměrech stěžovatelky z veřejného rejstříku, a proto si určitou základní rámcovou představu o majetkových poměrech stěžovatelky učinil jiným způsobem, který pro potřeby této věci obstojí. Výše pořádkové pokuty se pohybuje nepatrně nad polovinou zákonné sazby, což odpovídá zjištěným skutečnostem, které nebylo nutno dále doplňovat či prověřovat. Tím by byl ve výsledku vlastně popřen smysl a účel pořádkové pokuty jako rychlého a operativního opatření pro zajištění hladkého a efektivního průběhu řízení, vč. jeho důstojnosti a úcty k soudu, při jehož aplikaci se z povahy věci žádné dokazování či podrobné zjišťování poměrů nepředpokládá.

[19] Nejvyšší správní soud dále dodává, že jako nedůvodné vzal rovněž všechny zbývající námitky procesního charakteru. Skutečnost, že stěžovatelka nebyla poučena o složení senátu, který ve věci rozhodl, neznamená, že byl porušen ústavní princip zákonného soudce. Chtěla-li vůči soudcům rozhodujícího senátu krajského soudu stěžovatelka namítnout podjatost, mohla tak učinit v rámci kasační stížnosti, což se nestalo. A jestliže poukazuje na to, že jejím statutárním orgánem je Petr Kocourek a ve věci rozhodoval soudce Mgr. Tomáš Kocourek, Ph.D., nelze než konstatovat, že jde o pouhou shodu příjmení, která rozhodně důvod vyloučení jmenovaného soudce pro podjatost nezakládá – viz § 8 odst. 1 s. ř. s. Ze strany stěžovatelky tato námitka snad ani nemohla být míněna zcela vážně a v tomto duchu by na ni bylo možno reagovat i tak, že Nejvyšší správní soud a ochrana veřejných subjektivních práv, kterou poskytuje, není žádný Kocourkov.

[20] Jak již bylo uvedeno výše, zákon nijak nelimituje okruh osob, kterým může být pořádková pokuta uložena; jediným limitem je zde běžící řízení, jak vyplývá z druhé věty § 44 odst. 1 s. ř. s. To bylo v daném případě splněno a skutečnost, že stěžovatelka nebyla účastníkem řízení před krajským soudem, není nijak podstatná. Tvrzení stěžovatelky vůbec nereflektuje zákonný rámec, což platí i pro její další tvrzení včetně toho, že se nemohla náležitě hájit. Stěžovatelka v souladu s § 45 odst. 2 s. ř. s. nepochybně mohla požádat o nahlédnutí do soudního spisu s poukazem na svůj právní zájem daný (přímým) dotčením na právech v důsledku usnesení vydaného krajským soudem. Pokud by takto stěžovatelka postupovala, lze se důvodně domnívat, že by jí předseda senátu nahlédnutí do spisu povolil a lehce by ověřila, že výše citovaný výrok je založen v soudním spise (č. l. 7) v písemné podobě jako součást záznamu o složení soudního poplatku. Tvrzení stěžovatelky v tom smyslu, že vlastně vůbec neví, na jakém nosiči informací je její výrok zachycen, považuje Nejvyšší správní soud za zcela irelevantní – a to tím spíše,

pokračování

že s ohledem na charakter internetového bankovníctví si mohla sama ověřit, jakou zprávu pro příjemce vlastně poslala. Námitky stěžovatelky, že je trestána za něco, co neviděla a nebylo jí předloženo k vyjádření jako důkaz, jsou účelové a zcela neudržitelné.

[21] Závěrem, ve vztahu k námitce týkající se absence veřejného projednání věci, je nutno nejprve připomenout, že v případě správního soudnictví je veřejnost řízení upravena v § 49 odst. 2 s. ř. s. Nicméně platí, že jednání se nařizuje pouze k projednání věci samé a tou zde byla nečinnostní žaloba ve věci rozhodnutí o dopravním přestupku žalobce, a nikoli pořádková pokuta, která byla stěžovatelce uložena až v řízení o této žalobě. Na tomto místě považuje Nejvyšší správní soud za nutné znovu odkázat na smysl a účel pořádkové pokuty ukládané soudem. Jedná se promptní nástroj směřující k zajištění náležitého a ukázněného průběhu řízení před soudem, který se pohybuje na pomezí výkonu kázeňské (disciplinární) pravomoci a ukládání trestu; to ostatně dokládá i dosti kazuistická a ne zcela jednotná judikatura Evropského soudu pro lidská práva k tomu, zda pořádková pokuta uložená soudem je či není „trestním obviněním“ ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) – srov. např. rozsudek ve věci *Weber v. Švýcarsko*, č. 11034/84, a naopak rozsudky ve věcech *Ravnsborg v. Švédsko*, 14220/88, *Putz v. Rakousko*, č. 18892/91, či *Jurík v. Slovensko*, č. 50237/99.

[22] Jinými slovy – aplikace čl. 6 Úmluvy v dané věci není tak triviální a jednoznačná, jak dovozuje stěžovatelka namítající porušení principu veřejnosti řízení prolínajícího se s právem na ústní jednání ve věci. Nejvyšší správní soud se nicméně kloní k tomu, že pořádková pokuta je spíše disciplinárním (kázeňským) opatřením než klasickou trestní sankcí, což potvrzuje i poslední vývoj nejen v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva (srov. *a contrario* rozsudek ve věci *Rodriguez Ravelo v. Španělsko*, č. 48074/10), ale rovněž v judikatuře Ústavního soudu (viz nálezy ze dne 19. 1. 2016, sp. zn. I. ÚS 750/15, N 9/80 SbNU 107, anebo nálezy ze dne 23. 9. 2015, sp. zn. IV. ÚS 910/15, N 177/78 SbNU 627).

[23] V každém případě, i kdyby bylo na místě podřadit uložení pořádkové pokuty správním soudem pod „trestní obvinění“, je potřeba procesní záruky předpokládané čl. 6 odst. 1 Úmluvy vykládat v kontextu každé konkrétní věci, přiměřeně a především rozumně – tedy tak, aby bylo respektováno právo jako racionální systém a v tomto duchu bylo také uplatňováno. Právo na ústní jednání patří mezi tzv. implicitní práva, která jsou součástí širšího konceptu práva na spravedlivý proces, avšak bezvýhradné trvání na jeho konání by – dovedeno do důsledků – mohlo naprosto paralyzovat aplikaci institutu pořádkové pokuty v praxi (nejen) správního soudnictví. Jako podstatné se proto jeví posouzení, zda absence ústního jednání vůbec mohla mít nějaké reálné negativní dopady do práv stěžovatelky a zda ztížila její obhajobu. Nejvyšší správní soud je přesvědčen, že k ničemu takovému zde nedošlo, a zdůrazňuje, že soudní spis obsahoval dostatečné podklady pro vydání napadeného rozhodnutí o pořádkové pokutě, stěžovatelka věděla, za jaké jednání jí byla pořádková pokuta uložena a měla možnost to zpochybnit právě podanou kasační stížností; k tomu srov. *mutatis mutandis* rozhodnutí o přijatelnosti ve věci *Subadole v. Slovinsko*, č. 57655/08, v němž Evropský soud pro lidská práva připustil, že pro případ méně závažných přestupků není ústní jednání vždy nezbytné.

V. Závěr a náklady řízení

[24] S ohledem na uvedené neshledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost důvodnou, proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl. A dlužno dodat, že za této situace již samostatně nerozhodoval o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, který stěžovatelka učinila v doplnění kasační stížnosti a za který ani po výzvě zdejšího soudu nezaplatila soudní poplatek.

[25] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, proto jí právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nenáleží; současně ovšem její procesní neúspěch nelze považovat za úspěch žalobce či žalovaného. Nejvyšší správní soud tedy rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **není** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 27. září 2019

L. S.

JUDr. Jakub Camrda v. r.
předseda senátu